

CAPUT X.

De cura ovium scabiosarum.

§. I.

*De Peccatoribus magis noxijs
Christiane Reipublicæ.*

Officium boni Pastoris exigit, ut in peccatores intra suam Parochiam degentes inquiret, & vultum pecoris sui agnoscat: quæ enim Pastori superest excusatio, si lupo oves comedat, & Pastor ignoret? Sunt autem præcipuè quatuor hominum imprimis noxiorum genera, circa quos singulari studio

dio invigilandum est Parocho, ne hi pestem aliquam & morum corruptelam in Parochiam suam introducant. Primum genus est eorum, qui artibus superstitionis & magicis infames existunt, quales non rarò sunt custodes pecorum, fabri ferrarij, aniculæ, & alij qui vel ad morbos in hominibus & animalibus sanandos varias usurpant superstitionum species; vel jactant se cognoscere futura & occulta, v. g. quis furtum in domo perpetraverit, quò res ablata devenerit, quis sit author morbi, damni dati &c.

Quos omnes Parochus vel ad meliorem frugem redire, vel ex suâ Parochiâ discedere jubebit, in-

invocato eti
brachio sxcu
lis parochi
cer, ne vel
extra Paroch
hac accedan

Alterum
rum, circa
vanda san
tales in tu
cives inve
cem publ
nullam
striam in
ad grem
reducend
errantes,
dita, de
olim illas

invocato etiam, si opus fuerit, brachio sæculari: Reliquis verò suis parochianis severè interdicit, ne vel hos, vel etiam alios extra Parochiam habitantes post hæc accedant.

Alterum genus est Hæreticorum, circa quos Parocho observanda sunt sequentia: *Primò* si tales in sua parochia incolas & cives inveniat, quos propter pacem publicam tolerare cogitur, nullam diligentiam & industriam intermittere debet, eos ad gremium S. Matris Ecclesiæ reducendi: sunt enim oves illius errantes, & Curæ illius concreditæ, de cujus manibus DEUS olim illas repetet, si ex parte suâ
ali-

aliquid deesse passus fuerit. Media autem convertendi Hæreticos ad fidem sunt Oratio ad DEUM, Missæ Sacrificium, vita Parochi exemplaris, conciones discretæ, conversatio & amica collocutio de rebus fidei, visitatio in infirmitate &c. Quibus adhibitis si Parochus nihil efficere possit, saltem persuadere illis conetur, ut liberos suos in fide & Religione Catholicâ educari permittant. Secundò Si Hæreticus extraneus petat domicilium figere in Parochiâ, etiam pro aliquo solùm tempore, parochus apud Magistratum, & eos, quorû interest, omnem lapidem moveat, ut intra fines parochiæ non admittatur. Præterea etiam in
li-

libros hæreticos
quirere debent
deprehendere
tate eos de
tumultu tam
turbatione.

Tertium
& Meretricum
sunt Juven
chus talem
suam par
quantocy
to etiam,
culari bra
filia quæ
simâ hac
rentes m
sanguine
luxuriosas

libros hæreticos & prohibitos inquirere debet , & cum aliquos deprehenderit, modum excogitare eos de medio tollendi, sine tumultu tamen, & pacis publicæ turbatione.

Tertium genus est Luparum & Meretricum , quæ pestes existunt Juventutis ; unde si Parochus talem aliquam irrepisse in suam parochiam compererit , quantocyùs eam eijciat , invocato etiam , si per se non possit, sæculari brachio. Quod si verò filia quædam Parochialis turpissimâ hac infamiâ laboraret , parentes monendi sunt & Consanguinei , ut super filiam suam luxuriosam firment custodiam ,
timen-

timentis DEUM Authorem omnis paternitatis, utpote cui olim strictissimam de liberorum suorum educatione rationem sunt reddituri. Si tamen etiam hi negligentes in officio suo fuerint, compelli debent per Magistratum sæcularem.

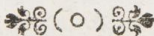
Vigilandum insuper est circa ludos, quos multis in locis Juventus habet obscœnissimos, maximè ubi uterque sexus promiscuè colludit. Similiter circa turpes cantiones, si quæ in usu sint, & alia luxuriæ incitamenta & fomenta, quæ omnia magnâ cum dexteritate eliminare oportet.

Quar-

Quartum
vigorum &
de loco ad lo
dinariè vitijs
sunt addicti.
de Parochus
luti sint, a
artis? Religi
ras habeant
nis suæ rest
vitæ indicia
sine morâ
chiæ eos eij
rum corn
in

Quartum denique genus est vagorum & peregrinorum, qui de loco ad locum migrantes ordinariè vitijs & pessimis moribus sunt addicti. Circa quos proinde Parochus inquirat, num soluti sint, an Conjugati? cujus artis? Religionis? quasve literas habeant vitæ & conversationis suæ testes. Et quando malæ vitæ indicia in eis apprehendit, sine morâ è finibus suæ Parochiæ eos ejiciat, ne aliquam morum corruptelam paulatim introducant.

* *
*

§. II.

De modo corrigendi reliquos peccatores intra parochiam existentes.

UT correctio finem suum assequatur, magnâ prudentiâ & circumspectione opus est: primò enim delicta publica sunt publicè & coram illis, ad quos notitia pervenit, corrigenda, ut scandalum è medio tollatur. Juxta monitum S. Pauli 1. *Timoth. 5. Peccantes coram omnibus argue, ut & ceteri timorem habeant.* In Concione tamen si hæc correctio fiat, persona non est nominanda. Secundò occulta delicta privatim & occultè etiam sunt corrigenda: ita enim
mo-

monet Christus *Matth. 18. Si autem peccaverit in te frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum.* Et Sanctus Augustinus *Serm. 16. de verb. Apost. Si solus nosti, & vis coram pluribus arguere, non es corrector, sed proditor.* Tertio qui peccarunt ex ignorantia & fragilitate, emendari debent cum magna charitate, modestia & lenitate, juxta illud Apostoli *Galat. 6. Si praecipatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis.* Plus enim proficit amica correptio, quam accusatio turbulenta, ut inquit S. Ambrosius *lib. 8. in Lucam.* Econtra verò qui ex malitia peccaverunt, vel

L

in

in peccato suo obstinati perseverant, durè & acriter sunt increpandi, ut monet idem S. Paulus ad Titum 1. *increpa illos durè, ut sani sint.* Quidò Si conjuges coram Parocho se mutuò accusent, servanda est cautela, quam tradit S. Franciscus Xaverius his verbis: *Noli facilè conjugis alterius de altero querelis credere; sepe enim falluntur & fallunt, sed summâ animi equitate utrumque audies, nec incognitâ causâ condemnabis alterutrum.* Hoc è dico, *ut illis ad concordiam, tibi ad suspicionum fugam facilior pateat via.* Coram uxore cave culpam conferas in maritum, quamvis haud dubiè penes illum sit culpa. *Omni curâ in id eris intentus, ne*
 (quod

Par
 quod suspic
 (p) uxoris P
 ne si culpabil
 ter sim moner
 Quinto de
 est tempus i
 unum, &
 qui corrige
 Unde primo
 qui passione
 alis corrept
 allequetur
 etiam non
 re & iracun
 turus, cum
 excedatur
 ritatis.
 tiam

(quod suspiciosissimum negotium est) uxoris Patronus videaris. Itaque si culpabilis maritus, is amicè ac seorsim monendus est. Hæc ille.

Quintò deniq; observandum est tempus in corrigendo opportunum , & tùm sibi, tùm illi qui corrigendus est, congruum. Unde primò corrigi non debet, qui passione aliquâ laborat, quia talis correptio finem suum non assequetur. Secundò corrigi etiam non debet, qui in fervore & iracundiæ motu est constitutus, cum ab iracundo facilè excedatur modus & regula Charitatis. *Ira enim viri justitiam DEI non operatur.* Jac. I.